

Täysistunto

Maanantai 15.6.2026 klo 16.25

4. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 108/2026 vp
Valiokunnan mietintö MmVM 13/2026 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies Jussi Halla-aho: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 4. asia. Käsittelyn pohjana on maa- ja metsätalousvaliokunnan mietintö MmVM 13/2026 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Yleiskeskustelu. Valiokunnan puheenjohtaja, edustaja Elomaa, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.29 **Ritva Elomaa ps** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Esittelen maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnön hallituksen esityksestä laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain muuttamisesta. Esityksen tavoitteena on vastata valkoposkihanhen ja merimetson aiheuttamiin merkittäviin ja toistuviin vahinkoihin maataloudelle, kalataloudelle sekä lentoturvallisuudelle. Samalla pyritään vähentämään nykyiseen poikkeuslupajärjestelmään liittyviä ongelmia, jotka ovat käytännössä osoittautuneet hitaiksi, raskaiksi ja monissa tilanteissa riittämättömiksi vahinkojen ennalta ehkäisemiseksi.

Valiokunnan kuulemien asiantuntijoiden mukaan valkoposkihanhiin aiheuttamat viljelysvahingot ovat erityisesti Itä-Suomessa nousseet erittäin merkittäviksi. Vuonna 2025 vahinkojen arvo oli lähes neljä miljoonaa euroa, minkä lisäksi vahinkojen torjunta ja hanhipeltojen ylläpito aiheuttivat valtiolle huomattavia lisäkustannuksia. Yksittäisillä maataloilta vahingot voivat nousta satoihintuhansiin euroihin ja pahimmillaan johtaa huomattavan osan nurmisadosta menettämiseen.

Valiokunta pitää tärkeänä, että yhteiskunnalla on käytössä tehokkaita ja oikeasuhtaisia keinoja ehkäistä tällaisia vahinkoja. Esityksessä ehdotettu mahdollisuus harjoittaa tarkasti rajattua suojametsästystä vahinkoriskin kohteena olevilla pelloilla sekä lentoasemilla on valiokunnan näkemyksen mukaan perusteltu ja tarpeellinen keino täydentää nykyistä karkotus- ja korvausjärjestelmää. Muita menetelmiä ovat esimerkiksi hanhipellot, aktiivinen karkotus ja kuolettava poikkeuslupaperusteinen ampuminen ja adaptiivinen paikallisten populaatioiden rajoittaminen. Kuitenkin tutkimusten mukaan tehokkain keino tärkeimpien satojen suojaamiseksi ja vahinkojen minimoimiseksi on koordinoitu ja systemaattinen ampuminen tai muu karkotus samoilla alueilla yhdistettynä hanhille rauhoitettuihin alueisiin, kuten hanhipeltoihin.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

Valiokunta kiinnittää huomiota myös siihen, että valkoposkihanhen ja merimetsojen kannat ovat Suomessa ja Euroopan unionin alueella vahvoja ja niiden suojelutaso on arvioitu suotuisaksi. Esityksen tarkoituksena ei ole kantojen merkittävä vähentäminen vaan konkreettisten vahinkojen ennaltaehkäisy. Valiokunnan saaman selvityksen perusteella ehdotetut toimenpiteet eivät vaaranna lajin suotuisaa suojelutasoa.

Merimetson osalta valiokunta on arvioinut erityisesti kalataloudelle aiheutuvia haittoja. Kalastajien kokemusten mukaan vahingot voivat paikallisesti olla huomattavia, mutta nykyinen poikkeuslupamenettely ei ole mahdollistanut tehokasta reagointia tilanteisiin. Hallituksen esityksessä merimetson suojametsästyksen rajataan tarkasti lentoasemille sekä kalapyydysten läheisyyteen lisääntymiskauden ulkopuolella. Valiokunta pitää tätä ratkaisua tasapainoisena ja EU-oikeuden vaatimukset huomioon ottavana. Samalla valiokunta korostaa tarvetta jatkaa tutkimusta merimetson vaikutuksista kalakantoihin, saariston ekosysteemeihin ja vesistöjen tilaan. Päätöksenteon tulee myös jatkossa perustua parhaaseen saatavilla olevaan tutkimustietoon.

Valiokunta pitää tärkeänä, että maa- ja metsätalousministeriö sekä Luonnonvarakeskus seuraavat tarkasti lain vaikutuksia. Erityistä huomiota tulee kiinnittää siihen, vähenevätkö maataloudelle ja kalataloudelle aiheutuvat vahingot, miten sääntely vaikuttaa luonnon monimuotoisuuteen sekä onko nykyinen sääntely riittävä vastaamaan käytännössä havaittuihin ongelmiin. Valiokunta korostaa myös, että yleispoikkeusten soveltamisen tulee tapahtua vastuullisesti yhteistyössä maanomistajien ja viljelijöiden kanssa sekä luonnonsuojelulainsäädännön asettamat velvoitteet huomioon ottaen.

Kokonaisuutena valiokunta katsoo, että hallituksen esitys tarjoaa nykytilanteeseen tarpeellisen ja oikeasuhtaisen ratkaisun. Se parantaa mahdollisuuksia ehkäistä vakavia vahinkoja, keventää hallinnollista taakkaa ja turvaa samalla luonnonsuojelun keskeiset tavoitteet. Näillä perusteilla maa- ja metsätalousvaliokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina. Valiokunta ei ollut yksimielinen: vihreät jättivät vastalauseen. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Elo, olkaa hyvä.

18.34 **Tiina Elo vihr:** Arvoisa puhemies! Tällä hallituksen esityksellä ollaan suojametsästyksen nimissä sallimassa valkoposkihanhen ja merimetson metsästyksen varsin laajasti ja hyvin vajavaisin perusteluin. On totta, että valkoposkihanhen ja merimetson kannat ovat kasvaneet vahvoiksi, ja kannat ovat tällä hetkellä tasolla, joka kestää metsästyksen. Valkoposkihanhen ja merimetson siirtämistä luonnonsuojelulain piiristä metsästyslain piiriin voidaan pitää tältä osin perusteltuna. Metsästyksen sallimista hallituksen esittämässä laajuudessa sen sijaan ei voida pitää perusteltuna. Perustavanlaatuinen ongelma on, että esitys perustuu laajaan yleispoikkeukseen rauhoituksesta, joka on ristiriidassa lintudirektiivin kanssa. Lintudirektiivi sallii valkoposkihanhen ja merimetson tappamisen vain, kun ne aiheuttavat vakavaa haittaa eikä muuta vaihtoehtoa ole. Tämä esitys ei näitä ehtoja täytä.

Valkoposkihanhen aiheuttamat haitat maataloudelle ovat Itä-Suomessa merkittäviä, ja tilanteeseen tarvitaan ratkaisuja. Kun Suomen yli muuttavia hanhia on noin 1,7 miljoonaa, on selvää, että ampuminen yksin ei tätä ongelmaa ratkaise, vaan tarvitaan kokonaisvaltainen ratkaisu, joka sisältää lintujen karkotuksen lisäksi alueita, joilla linnut voivat ruokailla ja oleskella rauhassa. Lisäksi on huolehdittava vahinkojen korvaamisesta. Ampumisen tulee aina olla viimesijainen vaihtoehto. Hallituksen esitys ei kuitenkaan sisällä minkäänlai-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

sia velvoitteita koordinoituihin karkotuksiin tai riittäviin hanhipeltoihin, joille hanhet voivat väistää. Tällöin on merkittävä vaara, että toimet jäävät hajanaisiksi ja riski vahinkojen kasvuun kasvaa, kun linnut pakotetaan lentämään edestakaisin.

Erittäin ongelmallista rauhoituksen ja lintudirektiivin kannalta on, että rauhoituksesta poikkeamista ei ole lainkaan rajattu alueellisesti, vaikka haitat kohdistuvat laajasti vain Itä-Suomeen. Esityksen mukainen sääntely tekisi yli viiden yksilön hanhiparvista lainsuojatomia kaikilla Suomen pelloilla, joilla sato on korjaamatta.

Lintujen pesimäaikainen metsästys on lähtökohtaisesti kielletty lintudirektiivissä, ja pesimäaikaiseen metsästyksen tulisi suhtautua erittäin pidättyväisesti. Nyt valkoposkihanhi-ampuminen ollaan sallimassa ympäri vuoden. Tämä tekisi valkoposkihanhesta Suomen ainoan linnun, jonka metsästys on sallittua pesimäaikana ilman erillisiä poikkeuslupia.

Hallituksen esityksessä ei myöskään huomioida pesimäaikaisen ampumisen haittoja muille lajeille. Keskeistä muiden lajien huomioimisen kannalta olisi rajata linnustollisesti arvokkaat alueet pois metsästyksen piiristä. Nyt rauhoituksesta poikkeamiselle ja suoja- metsästykselle ei ole asetettu minkäänlaisia rajoituksia esimerkiksi Natura-alueiden, lintukosteikkojen tai maakunnallisesti tärkeiden lintualueiden läheisyydessä. On selvää, että jotta valkoposkihanhi vahinkoja voidaan torjua kestäväällä tavalla, tulee asiasta säätää laissa paljon hallituksen tämän esityksen mukaisia ehdotuksia tarkemmin. Samalla tulee hallituksen esitystä tarkemmin huomioida lintudirektiivin velvoitteet sekä suoja- metsästyksen vaikutukset muuhun luontoon. Näiden ongelmien korjaamiseksi vihreiden vastalauseessa on pykälämuutosesityksiä.

Arvoisa puhemies! Merimetson osalta esitys on sen aiheuttamiin haittoihin nähden aivan ylimitoitettu. Jos tämä esitys hyväksytään, jokainen merimetsoyksilö on elokuusta helmikuulle kaikkialla Suomessa lainsuojaton 300 metrin päässä mistä tahansa kalanpyydyksestä, vaikka mökkiläisen katiskasta.

Merimetson aiheuttamia haittoja koskevien tutkimusten mukaan merimetson aiheuttamat haitat kalastukselle ovat Suomessa vähäisiä, pois lukien avorysäkalastus, jolle aiheutuvat haitat voivat olla merkittäviä. Lupa- ja valvontavirasto onkin lausunut, että merimetsoilla ei voida todeta olevan siinä määrin merkittävää vaikutusta kalastukselle ja kalastoon, että olisi perusteltua siirtyä nykyisestä poikkeuslupamenettelystä ja tapauskohtaisesta harkinnasta merimetsojen hyvin laajamittaiseen kuoliaaksi ampumiseen. Vielä totean, että maa- ja metsätalousvaliokunnan käsittelyssä kävi hyvin ilmi, että näin laajaa metsästystä on käytännössä mahdotonta valvoa niin valkoposkihanhi kuin merimetson osalta.

Arvoisa puhemies! Valkoposkihanhi aiheuttamien haittojen korvaamisen säilyttäminen ympäristöministeriön hallinnon alla on lyhyellä aikavälillä hyväksyttävissä oleva ratkaisu, jotta korvausjärjestelmään ei synny viivettä. Mutta jatkossa järjestelmää tulee selkeyttää, sillä nyt syntyy sellainen tilanne, jossa valkoposkihanhi siirretään riistalajiksi maa- ja metsätalousministeriön alle, mutta sen aiheuttamien vahinkojen korvaaminen säilyy ympäristöministeriön hallinnonalalla ja kustannetaan luonnonsuojelun rahoista. Valkoposkihanhi aiheuttamien haittojen korvaamisen siirto maa- ja metsätalousministeriön alaiseen lainsäädäntöön on tärkeätä, jotta haittojen torjunnan ja korvausten toimenpiteet ovat samassa paikassa. Tämä on se asetelma, jota viime kaudella muun muassa edistettiin, ei tätä systeemiä, joka nyt ollaan hyväksymässä.

Arvoisa puhemies! Näillä perusteilla totean, että tätä esitystä ei pitäisi tässä muodossa hyväksyä, ja teen vihreiden vastalauseen mukaiset pykälämuutosehdotukset. Niillä siis täs-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

mennettäisiin valkoposkihanhiin suojametsästäystä, jotta lintudirektiivin velvoitteet, vaikutukset muuhun luontoon ja mahdollisuudet vähentää haittoja kokonaisvaltaisen ratkaisun kautta tulisivat paremmin huomioiduksi.

Merimetson osalta esitämme, ettei yleispoikkeuksesta säädetä lainkaan, vaan pysytään nykyisessä poikkeuslupamenettelyssä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

18.41 **Vesa Kallio kesk:** Kiitos, arvoisa herra puhemies! Sietokyky valkoposkihanhiin aiheuttamista tuhoista on ylitetty jo vuosia sitten, mutta ongelma vain pahenee ja laajenee. Nyt näitä hanhiin aiheuttamia vahinkoja on jo lähempänä Nelostietä idästä katsottuna. Kuten kaikki tietävät, täällä valkoposkihanhiin määrä kasvaa jatkuvasti ja tuhot sen mukaisesti. On myös eroteltava kaksi asiaa: kokonaistuho ja se, kenen kohdalle ne osuvat.

Pohjois-Karjalassa, josta on paljon varsinkin aiempina vuosina puhuttu, kotieläintuotanto on paikoin käynyt jo mahdottomaksi, kun yhä suurempi osa sadosta tuhoutuu hanhiin takia. Hanhituhojen kohteeksi joutuvat viljelijät joutuvat varaamaan säilörehun tuotantoon yhä suurempia alueita, koska kukaan ei tiedä, mikä osuus kevään rehusta saadaan korjattua ja mikä osa menee hanhille. Rehun korvaaminen ja tuonti muilta alueilta ei ole mahdollista edes rahaa vastaan. Tilanne alkaa olla sama vähän kerrassaan myös Etelä-Savossa, on ollut jo Etelä-Karjalassa, isossa osassa Kymenlaaksoa ja nyt myös Pohjois-Savossa — pidemmällä aikavälillä koko maassa, mikäli asiaan ei saada korjausta. Lisäksi on hyvä huomioda, että viljelijöille maksettavat korvaukset kattavat vain noin 40 prosenttia hanhiin aiheuttamista vahingoista, eikä kukaan viljelijä halua kevään tukihakemukseen laittaa tuotantosuunnakseen ”hanhikorvausten hakeminen”. Tilanne on johtanut siihen, että syysviljojen viljelystä on luovuttu jo vuosia sitten monilla alueille. Useita kotieläintilallisia on tosiaan myös lopettanut tuotannon. Tuotannon kannattavuus on heikentynyt rajusti, ja viljelijöillä on hanhialueilla kohtuuttomat henkiset paineet niin toimeentulosta kuin ylipäättään työstään.

Arvoisa puhemies! Valkoposkihanhiin määrä kestää hyvin suojametsästäystä suuremman metsästyksen paineen. Asiantuntija-arvioiden mukaan suotuisan suojelun tasona voitaisiin pitää jopa 400 000-750 000 yksilöä. Paukkupatruunoihin ja hanhipaimeniin perustunut karkotusratkaisu on ollut tehoton ja kallis. Näillä keinoilla ei ole pystytty edes pysäyttämään vahinkojen kasvua, vaan tilanne on pahentunut ja laajentunut vuosi vuodelta. Tähän mennessä hanhista aiheutuneet kustannukset yhteiskunnalle ovat jo yli seitsemän miljoonaa euroa ja kasvavat vuosi vuodelta.

Arvoisa puhemies! Suojametsästyksen positiiviset vaikutukset ovat ilmeiset. Sen avulla vahinkojen määrä saadaan kääntymään laskuun. Hanhet oppivat, että pellolla liikkuvaa ihmistä kannattaa välttää. Karkotuksen tehokkuuden kasvaessa linnut ovat lyhyemmän aikaa maataloustuotantoon varatuilla pelloilla. Linnut hyödyntävät enemmän hanhipeltoja ja luontaisia ravintovaroja, ja pidemmällä aikavälillä on myös mahdollista, että hanhiin muuttoreitti muuttuu. Lisäksi on hyvä ymmärtää, että julkisuudessaakin siteerattu kanadalainen tutkimus vahinkojen merkittävästä kasvusta suojametsästyksen seurauksena koskee lumihanhea — erilaisissa olosuhteissa, ilman hanhipeltoja. Se ei siten ole sen enempää luotettava kuin pätevä argumentti, jolla suojametsästäystä voisi vastustaa.

Arvoisa puhemies! Vaikka suojametsästyksen päästään aloittamaan, se ei poista kaikkia viljelijöille aiheutuvia vahinkoja jatkossakaan. Siksi on välttämätöntä, että vahingonkorvauk-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

set jatkuvat nykyisen käytännön mukaisesti myös jatkossa. Tämä esille tuotu ministeriöiden välinen asia on syytä ratkaista. Siinä on varmasti vielä tehtävää. On hyvä muistaa, että maatalouden tehtävä on tuottaa ruokaa suomalaisille, ei toimia jatkuvasti kasvavan hanhipopulaation elättäjänä. Pidemmällä aikavälillä sekä valkuposkihanhi että merimetso tulee siirtää lintudirektiivin metsästettävien lajien liitteeseen II.

Arvoisa puhemies! Kiitos valiokunnalle tästä mietinnöstä. Lakiesitys on perusteltu, ja sen toimet tulee saattaa käytäntöön niin pian kuin mahdollista. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Honkasalo, olkaa hyvä.

18.45 **Veronika Honkasalo vas:** Arvoisa puhemies! Sekä valkuposkihanhen että merimetson kannat ovat kasvaneet vahvoiksi, ja varsinkin valkuposkihanhen aiheuttamat tuhot viljelijöille ovat ilmeiset varsinkin Itä-Suomessa, mutta nyt valiokunnan mietinnössä annetaan täysin perusteettomat laajuudet näiden lintujen metsästykselle, esimerkiksi ilman alueellisia rajauksia, ja tämä on vahvasti ristiriidassa EU:n lintudirektiivin kanssa.

Direktiivin mukaan suojeltujen lintujen metsästyksestä voidaan poiketa vain tarkoin rajatuissa tilanteissa silloin kun on kyse vakavan vahingon estämisestä eikä muuta tyydyttävää ratkaisua ole. Alkuperäisen hallituksen esityksen ja nyt mietinnön suurin ongelma liittyy juuri tähän rajaukseen. Valkuposkihanhen osalta tämä esitys mahdollistaisi metsästyksen jo hyvin matalalla kynnyksellä, esimerkiksi valkuposkihanhiin kohdalla hyvin pienen parven, eli viiden yksilön, perusteella. Esityksessä jää avaamatta, miksi juuri tämä määrä muodostaa vakavan vahingon määrän.

Oli myös kiinnostavaa, että valiokunnan vastinekuulemisessa jäi myös täysin hämärän peittoon, mikä vaikutus tällä rajoittamattomalla hanhiin tappamisen mahdollistamisella tosiasiallisesti olisi hanhiparviin ja satotuhoihin. Joidenkin arvioiden mukaan ne voivat jopa lisääntyä. Eli ei ole olemassa yksiselitteistä tutkimuspohjaa, joka tukisi enemmistön valitsemää linjaa. Jäi myös epävarmaksi, millä tavoin metsästys paikallisesti toteutettaisiin, jos se on mahdollista 24/7.

Alkuperäinen hallituksen esitys ja nyt myös siihen liittyvä mietintö ovat valitettavasti linjassa hallituksen todella eläinvihamielisen politiikan kanssa. Kiireellä pitää päästä ampumaan, eikä rajoitteita juuri ole. Kannatan, arvoisa puhemies, edustaja Elon tekemää esitystä ja sen sisältämiä pykälämuutosesityksiä.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Hemmilä, olkaa hyvä.

18.47 **Pertti Hemmilä kok:** Herra puhemies! Käsittelyssä oleva lakiesitys valkuposkihanhen ja merimetson siirtämisestä metsästyslain piiriin on erittäin odotettu ja välttämätön ratkaisu. Maa- ja metsätalousvaliokunnan mietinnössä nostetut taloudelliset ja ekologiset reunaehdot puoltavat tätä muutosta.

Meidän on vihdoin siirryttävä passiivisesta vahinkojen maksamisesta aktiiviseen ja ennakoiwaan kannanhallintaan. Lajien aiheuttamat tuhot ovat alueellisesti erittäin massiivisia ja kohdistuvat tietyille seuduille Suomessa. Suurin osa valkuposkihanhiin aiheuttamista miljoonavahingoista painottuu Itä-Suomeen, erityisesti Pohjois-Karjalan pelloille. Valtion eli veronmaksajien maksettavaksi pelkistä hanhituhoista koituvat korvaukset ovat nousseet vuosi vuodelta miljooniin euroihin. Merimetsot taas kurittavat rannikkoseutujemme ja saariston ammattikalastusta, herkästä saariluonnosta puhumattakaan. Tämä ei ole

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

pelkkää luonnonsuojelua. Tämä on valtiontaloudellinen ja elinkeinopoliittinen vakavan pohdinnan paikka.

Arvoisa puhemies! Nykyinen poikkeuslupajärjestelmä on osoittautunut täysin toimimattomaksi. Se on osoittautunut hitaaksi ja erittäin kalliiksi. Kun elinvoimaisten lajien vahinkojen hallinta nyt siirretään luonnonsuojelulaista metsästyslakiin, saamme purettua suojametsästystä jarruttavan lupabyrokratian. Suomen riistakeskus pystyy jatkossa myöntämään poikkeusluvut huomattavasti joustavammin ja nopeammin suoraan sinne, missä akuutti tarve ja vahingot ovat suorassa suhteessa.

Vielä lopuksi, puhemies: Tällä lakimuutoksella emme vaaranna kumpaakaan lajia, vaan hyödynnämme EU-oikeuden sallimat joustot EU:n lintudirektiivin mukaisesti, kuten naapurimaissammekin tehdään. Turvaamme samalla maatalouden toimintaedellytykset, turvaamme myös saariston elinkeinot ja säästämme veronmaksajien euroja. Kannatan voimakkaasti valiokunnan mietinnön hyväksymistä. [Anne Rintamäki: Juuri näin!]

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Viitala, olkaa hyvä.

18.50 **Juha Viitala sd:** Arvoisa puhemies! Nyt on siis käsittelyssä hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi metsästyslain sekä rauhoitettujen eläinten aiheuttamien vahinkojen ennalta ehkäisemisestä ja korvaamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta.

Tuon tähän keskusteluun yhden näkökannan omasta kotikaupungistani Raumalta. Elikkä Raumalle on kymmenisen vuotta sitten satamatoimintojen lomaan muuttanut Suomen suurin merimetsoyhdyiskunta, noin 30 000 merimetsoa. Vaikka olen eläinten ystävä hyvin paljonkin ja monesti puhun eläinten puolesta, niin on tuotava tähän keskusteluun se näkökanta, mitä tämä Suomen suurin yhdyskunta on saanut aikaan. Raumalla on ollut meneillään iso sataman laajennushanke, mihin olisi tulossa vihreän siirtymän hankkeita elikkä juuri sellaisia teollisuushankkeita, joita me Suomeen tarvitsemme sen vuoksi, että saamme toimeentuloa ja vientituotteita mutta myös pystymme tekemään ympäristötekoja, mutta nämä merimetsot valitettavasti ovat hankaloittaneet näiden hankkeiden etenemistä hyvin paljon. Tämä on syytä tähän keskusteluun mielestäni tuoda.

Yhtä lailla näiden 30 000 yksilön — nyttemmin uudet luvut taitavat olla kyllä 20 000:ta tai hieman vähemmän, elikkä ihan niin suuri tämä yhdyskunta ei enää ole — kalastusaluehan on noin 40—50 kilometriä. Tiedän muun muassa paikallisen kalastajan, kenen leivän nämä merimetsot ovat pitkälti vieneet pöydästä siinä muodossa, että ahvenet ovat maistuneet kyllä siellä Rauman merialueella niille varsin hyvin. Tämä on erittäin valitettavaa, ja olen ihan henkilökohtaisesti näitä keskusteluita käynyt heidän kanssaan, joiden elinkeino on tässä hyvin paljon häiriintynyt.

Eli tämmöinen näkökanta, että se, että varsinkin nämä vihreän teollisuuden hankkeet ovat olleet näiden vuoksi jäissä, on varsin ikävää. Sen vuoksi itsekin tätä asiaa katselen, en nyt voi sanoa, että ilolla, mutta myötämielisesti kuitenkin. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rintamäki, olkaa hyvä.

18.52 **Anne Rintamäki ps:** Arvoisa puhemies! Kiitos valiokunnan puheenjohtajalle Elo-maalle tämän asian esittelystä, ja on pakko sanoa, että viimeinkin. Nämä lintulajit ovat vahingollisia sekä maanviljelylle että kalataloudelle. Vaasan saaristossa näkee merimetsojen

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

tekemiä tuhoja. Niitä lintuja on sananmukaisesti mustanaan luodoilla ja rannoilla, mistä kaikki elollinen kasvusto kuolee.

Valkoposkihanhet ovat saaneet haitata maatalouden lisäksi myös uimarantoja. Olen usein ihmetellyt ääneen, kuinka meillä voidaan elättää tuollaisia vahinkoa tekeviä pulskia hanhia — ei muuta kuin pataan. Määrät ovat niin suuria, että harvennus on paikallaan. Mitä järkeä on maksaa miljoonia euroja korvauksia viljelijöille ja palkata väkeä siivoamaan uimarantoja ja puistoja hanhenjätöksistä? Maksetaan ongelmista, mutta ongelma on poistettavissa tai ainakin vähennettävissä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Rasinkangas, olkaa hyvä.

18.53 **Merja Rasinkangas ps:** Arvoisa puhemies! Tällä erittäin tärkeällä esityksellä valkoposkihanhi ja merimetso lisätään metsästyslaissa tarkoitettuihin riistalajeihin ja niiden suojametsästys mahdollistetaan maatalouden, kalatalouden ja lentoliikenteen suojaamiseksi. Sekä valkoposkihanhiin että merimetsojen kantojen voimakas kasvu on lisännyt merkittävästi niiden aiheuttamia haittoja. Viljelijät eri puolilla maata ovat joutuneet seuraamaan, kuinka suuret hanhiparvet laskeutuvat pelloille syömään ja tallaamaan kylvöksiä. Monilla alueilla vahingot ovat toistuva ongelma, joka heikentää satotasojä ja aiheuttaa taloudellisia menetyksiä. Syyskylvöisten kasvien, kuten rukiin, syysvehnän ja syysrypsin, viljely on monin paikoin käynyt mahdottomaksi hanhiongelmien vuoksi. Tämä on huoltovarmuuden ja ruokaturvan kannalta huolestuttava kehitys sekä tuottaa viljelijöille turhaa työtä ja suuria taloudellisia menetyksiä.

Arvoisa puhemies! Merimetsojen osalta huoli kohdistuu erityisesti kalatalouteen. Ammattikalastajat ovat pitkään kertoneet tilanteista, joissa merimetsot syövät saaliskaloja ja vaikeuttavat kalastuksen harjoittamista. Lisäksi merimetsojen suuret yhdyskunnat voivat paikallisesti muuttaa saariston luontoa merkittävästi, kun lintujen ulosteet kuormittavat kasvillisuutta ja muuttavat elinympäristöjä. Merimetsojen uloste on niin tyypipitoista, että se tappaa kaikki puuvartiset kasvit.

Näiden lintulajien voimakas kantojen kasvu ja viljapeltojen hyväksikäyttö tuhoineen ovat omiaan lisäämään myös erilaisia tautiongelmia, jotka voivat olla uhka myös ihmisten terveydelle ja huoltovarmuudelle. On myös selvää, etteivät mitkään paukkupatruunat vähennä lintujen aiheuttamia tuhoja, saatikka häädä lintuja muualle kuin hetkellisesti.

Arvoisa puhemies! Esityksessä otetaan huomioon myös lentoturvallisuus. Suuret hanhiparvet lentokenttien läheisyydessä muodostavat riskin lentoliikenteelle. Lintutörmäykset voivat aiheuttaa vakavia vaaratilanteita, ja siksi tällä esityksellä annetaan tehokkaat keinot riskienhallintaan.

Hyvä luonnonhoito edellyttää sitä, että nopeasti kasvaneiden lajien aiheuttamiin ongelmiin voidaan vastata oikeasuhtaisesti. Tämä esitys valkoposkihanhiin ja merimetsojen metsästämisestä mahdollistamisesta parantaa viljelijöiden toimeentuloa, turvaa kalatalouden toimintaedellytykset ja vahvistaa lentoturvallisuutta.

Kannatan tätä esitystä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

18.56 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Kiitos hallitukselle. Viime kaudella tähän taloon tuli kansalaisaloite valkoposkivanhanhista, ja yhdessä varsin suurella enemmistöllä hyväksyimme kansalaisaloitteen seurauksena seuraavat lausumat:

”1) Eduskunta edellyttää, että hallitus vaikuttaa aktiivisesti komissioon ja EU:n jäsenvaltioihin, jotta Bernin sopimusta muutetaan ja sen myötä valkoposkivanhanhi siirretään lintudirektiivin liitteeseen II.” Tiedän, että tätäkin työtä on tehty, mutta nämä asiat ovat pitkissä kantimissa.

”2) Eduskunta edellyttää, että lintudirektiivin 9 artiklassa säädettyjä poikkeusmahdollisuuksia hyödynnetään ja lintujen karkottaminen ampumalla sallitaan myös keväällä pesintärauha huomioiden.” Tämä lausuma toteutui nyt täysimääräisesti, sillä aina kun on kasvustoa ja yli viisi hanhea, niin näin tapahtuu.

”3) Eduskunta edellyttää, että poikkeusluvalla ammuttujen valkoposkivanhanhien hyödyntäminen sallitaan ja että hallitus valmistelee esityksen luonnonsuojelulain muuttamisesta siten, että lintudirektiivin 9 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisen poikkeuksen perusteella mahdollistetaan poikkeusluvalla tapetun valkoposkivanhanhan haltuunotto ja asiallinen hyötykäyttö” — siis myös asiallinen hyötykäyttö. Tämä tehtiin vähän toisin, mutta erittäin hyvin: itse asiassa tämä malli, mitä toteutetaan, on parempi.

Ja vielä neljäntenä: ”Eduskunta edellyttää, että valkoposkivanhanhia koskevat poikkeuslupa-asiat siirretään Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselta Pohjois-Karjalan elyyn ja samalla lupamenettelyä sujuvoitetaan.” Nythän poikkeusluvut, joita niitäkin saatetaan tarvita, haetaan riistahallinnolta, ja ne ovat valituskelpoisia, toisin kuin tämä nyt tehty esitys.

Huomautan vielä, että itse asiassa, vaikka vihreät ja vasemmisto jättivät vastalauseen, he kirjoittivat vastalauseessaan näin: ”Valkoposkivanhanhien aiheuttamien haittojen ehkäisyssä karkottaminen ampumalla on yksi keino. Koska valkoposkivanhanhi on elinvoimainen laji, voidaan poikkeusluvalla ammuttujen hanhien hyödyntäminen ravinnoksi sallia”, sanoivat vihreät ja vasemmistoliitto tuolloin. [Pertti Hemmilä: Milloin?] — Siinä kansalaisaloitteen yhteydessä. — ”Oikea tapa tehdä tämä on siirtää valkoposkivanhanhi metsästyslain piiriin. Poikkeusten tekeminen luonnonsuojelulakiin on väärä tie.” He eivät siksi yhtyneet valiohannan mietintöön, ja nythän itse asiassa heidän ääntään on aika pitkälti kuunneltu.

Sanon tämän sen takia, että emme turhaa vastakkainasettelua tälle vaikealle kysymykselle tekisi, koska jokainen ymmärtää, että 1,6 miljoonaa valkoposkivanhanhea ei ole uhanalainen laji. Sitä kannattaa järkevästi vähentää ja haittoja kannattaa vähentää metsästämisellä. Nimittäin vaikka paukkupatruuna hetkellisesti auttaisi, niin kuka haluaa vapaaehtoisesti käyttää aikaansa joihinkin paukkupatruunoihin? Nyt palkintona on hanhipaisti, ja uskon, että metsästystä riittävästi tapahtuu siellä, missä on ongelmia.

Siksi oli tärkeää, että tämä ulotettiin koko maahan, koska selkä nämä alueet leviävät. Keski-Suomessakin on jo hanhituhoja, siis useita hehtaareja, kymmeniä hehtaareita, yksittäinen viljelijä menettänyt. Se ei ole aivan yhtä laajamittaista kuin Pohjois-Karjalassa, mutta tuhoja muuallakin on. Kun meillä on sitten lisäksi vielä näitä viljelijöitten omista maataloustuistaan rahoittamia hanhipeltoja, elikkä kun sinne on laitettu yli kaksi miljoonaa euroa tällaisiin hanhipeltoihin, niin siellä on laskeutumispaiikkoja kyllä riittävästi.

Suomalaisen viljelijän tehtävä on tuottaa ruokaa suomalaisille, ei kasvattaa ruokaa valkoposkivanhanhille. Mielestäni tämä on ainut kestävä tapa toimia, joten kiitän siltä osalta hallitusta.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

Myös merimetsoasiassa on tunnistettava, että yksi merimetso syö 500 grammaa päivässä, ja kun niitä on kolonioita, niin se on valtava määrä tuhoa, mitä kalastajille aiheutetaan. Ainut pieni kauneusvirhe ehkä tässä oli se, että näille istutuspaikoille tai kalankasvatukseen ei tällä lainsäädännöllä luvitusta tullut, mutta se perustui siihen, että näistä ei ole tutkimusta. Toivon, että sitä tutkimusta myöhemmin tehdään, niin että näihinkin asioihin voidaan palata.

Tarkoitus on pitää lintukannoista asianmukaista huolta, ei tuhota niitä, mutta tehdä se järkevästi, niin kuin metsästyksessä aina on tapana. Pidetään kannat elinvoimaisina eikä anneta merimetson tai valkuposkivanhan tuhoja suomalaisia lajeja, haahkaa tai töyhtöhyppää, joitten pesintärauhaa nämä nyt häiritsevät.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Mehtälä, olkaa hyvä.

19.02 **Timo Mehtälä kes:** Arvoisa puhemies! Valkuposkivanhivahingot ovat kasvaneet yli kestopajan, ja siksi tämä lakiuudistus on todella tarpeen. Suojametsästyksen muuttuu harvinaisesta luvanvaraisesta poikkeuksesta jatkuvasti käytettäväksi ja laissa suoraan sallituksi keinoksi estää vahinkoja, mutta pysyy edelleen tarkasti rajattuna eikä muutu vapaaksi metsästykseksi. Lakiesityksessä sanotaan, milloin metsästyksen on sallittua: kun pellolla on satoa korjaamatta ja sinne on vähintään viisi hanhea laskeutunut tekemään vahinkoa ja silloin, kun on kysymys vahingon estämisestä.

Tein tähän liittyen kaksi kertaa ihan vastikään kirjallisen kysymyksen oikeusministerille. Ja miksi? Siksi, että olen saanut niin paljon viljelijöiltä yhteydenottoja siitä, että viljelijän oikeusturva on ollut nolla tässä valkuposkivanhikysymyksessä. Ymmärrän hyvin, koska kun valkuposkivanhiparvi tuhoaa sadon, nurmisadon tai syysviljasadon, aikaisin keväällä, niin karjatilakaan ei mistään saa tilalle sitä rehua, mitä se tuho on aiheuttanut. Rahalla nimittäin ei saa ostettua sitä rehua tilalle. Sen vuoksi nostin tämän oikeusturva-asian esille.

Siihen liittyen olen koko 2020-luvun saanut viljelijöiltä tiedoksi, että vuoden 2019 jälkeen nämä tuhot ovat pahentuneet merkittävästi. Nyt viime vuosina nämä vahingot ovat nousseet jopa räjähdysmäisesti. Tästä huolimatta viljelijöillä ei ole ollut eikä ole vielä oikeutta suojata omaa elinkeinoaan. Minusta se on suorastaan naurettavaa, että viljelijälle ohje on, että kopistele kattilankansia yhteen pellon reunalla taikka ammu paukkupatruunoita ilmaan. Siis tähän on suorastaan naurettavaa, kun ajatellaan, että siinä on kysymys isosta omaisuusmassasta, mitä suojataan tällaisen luonnonvaraisen eläimen tekemältä tuholta. Siksi tällainen lakiuudistus on todella tarpeen.

Viljelijän elinkeinon tarkoitus ei ole ruokkia luonnonvaraisia eläimiä peltolohkoilla vaan saada sieltä rehua omalle karjalle, ja sen vuoksi viljelijän oikeusturvan pitäisi olla kaikille selvä asia. Hallitus nosti vielä kaiken hyvän päälle karkotusluvan hinnaksi 1 500 euroa, ja lupien käsittely olisi kestänyt kuukausia. Tämä oli oikeastaan viimeinen niitti monen viljelijän kohdalla, mitä tuli minulle yhteydenottoja. Sen vuoksi tämä lakiuudistus on erityisen tärkeä tähän hetkeen. Tässä voi hyvällä mielellä kiittää hallitusta oikeansuuntaisesta esityksestä. — Kiitos.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kallio, olkaa hyvä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 67/2026 vp

19.05 **Vesa Kallio kesk:** Kiitos, arvoisa puhemies! Ihan pari sanaa. Tässä on tullut hyvin puheenvuoroissa esille tämä ongelman laajuus ja se, että siihen on nyt tulossa jonkinlaista apua.

Se, että täällä korostetaan Pohjois-Karjalaa, on ihan totta ja oikein, mutta tämä on paljon laajempi ongelma, ollut jo pidemmän aikaa ja koko ajan laajenee länteen päin. Käytännössä puhutaan kymmenistä kilometreistä, joinakin vuosina jopa sata kilometriä mennään länteen. Se kuvastaa sitä, että tässä on koko maa jossain vaiheessa tämän ongelman piirissä, ellei nytten jotakin tehdä, ja nyt onneksi ollaan tekemässä.

Toinen semmoinen huomio on, että hanhet menevät aina parhaille pelloille. Ne tunnistavat ja näkevät sen, missä on se paras sato, mistä ne saavat parhaiten ravintoa, ja ne ovat yleensä niiden tilojen parhaita peltoja. Silloin kun tämä korvausjärjestelmä ei ota tätä huomioon, se korvaus jää aina vain suhteessa heikommaksi, koska se ei huomioi tätä tilannetta. — Kiitos, ei muuta.

Puhemies Jussi Halla-aho: Kiitoksia. — Edustaja Kalmari, olkaa hyvä.

19.07 **Anne Kalmari kesk:** Arvoisa herra puhemies! Edustaja Mehtälä tuossa totesikin sen, että alkoi tulla epätoivo, kun Suomen ylin päätöksentekotaho on edellyttänyt toimia ja menttiin aivan vastakkaiseen suuntaan. Lupamaksut nousivat 1 500 euroon siitä, että saa kattilankansia lyödä yhteen pellolla ja pelotella niitä hanhia pois, jotka tulevat sitten tunnin tai muutaman tunnin päästä takaisin. Tässä systeemissä oli kerta kaikkiaan jotakin tragikoomista. Mehän silloin edellisellä kaudella koetimme niitä lupia sillä tavalla helpottaa, että kun Varsinais-Suomen ely, joka ei ollut ehkä kauhean innokas niitä lupia myöntämään, ei niitä saanut myönnettyä, niin palkkasimme sitten sinne lisäresursseja, mutta ilmeisesti kytkökset BirdLifeen olivat aika vahvat — näin olen kuullut. Lupien saanti ei siitä juurikaan sitten parantunut, ja sen takiahan me sinne Pohjois-Karjalaan sitä luvitusta sitten toivoimme. Nythän meillä on lupavirasto, jossa on kylläkin sitten edunvalvontayksikkö, jonka asiantuntijat tulevat sitten eri puolilta asiaa käsittelemään, mutta riistahallinto myöntää sitten poikkeuslupia — että tämäkin asia tietyllä tapaa on kunnossa.

Vielä haluan tuota merimetsokysymystä sillä tavalla nostaa, että jos meillä kalakannat heikkenevät Itämerellä, niin mielestäni ei ole oikein, että me katsomme läpi sormien, että hyljekannat kasvavat mahdottomiksi tai merimetsokoloniat syövät kalaa. Se on luonnontieteellinen fakta. Toivon, että ei kävisi niin, että me tuhoamme kalastuselinkeinon, kun emme osaa luonnon tasapainoa laittaa oikealle tolalle. Nyt tässä kyllä toimittiin juuri niin kuin pitäisi mielestäni toimiakin: turvataan suomalaisia hennompi lajeja. Näinhän vaikkapa vieraslajien torjunnassa pyritään toimimaan, ja nyt varmaan haahkakin elpyy osittain niillä alueilla, missä merimetsotuhot ovat olleet todella merkittäviä.

Yleiskeskustelu päättyi ja asian käsittely keskeytettiin.